

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

75 ÉVES

Cím:

A NÉPSZÍNHÁZUTCAI

3. SZÁMÚ ÁLTALÁNOS

Forrás:

GÉPIPARI TECHNIKUM

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fűz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

373.56

Hely:

Idő:

1954. 8. 1.

Személy:

Helyszám:

1879 december 7-én nyitotta meg kapuit a Sándor-tér 4. sz. alatti épületben az Állami Középipartanoda. Ez a nap — mondhatnánk — új korszakot kezdett a magyar iparosodás történetében. Az iparilag fejlettebb országokban mindegyik a szakoktatás volt az ipari mozgalmak előfutára. Nálunk hiányzott ez a szakoktatás, s ezt az elmaradást kívánta pótolni az 1877 szeptemberében kiadott 23042. sz. miniszeri rendelet, amely egy három szakosztályra — építészeti, gépészeti és vegyészeti — tagolt ipariskola felállítását célozta. A szervezeti szabályzat szerint: „A budapesti állami ipariskolának célja és feladata, hogy tanterve alapján az építészeti számára kőműves-, kőfaragó- és ácsmestereket, pallérokat, a közlekedési vállalatok, mezőgazdaság, a gépészet, vegyészeti s a gépekkel dolgozó gyáripár számára gépészeket képezzen, akik idővel önálló mesterek lehessenek.”

Iskolánk nagy nevelői

A fent vázolt cél elérésének első feltétele a jó vezetés és a kiváló nevelők működésének biztosítása volt. Az első igazgató Hegedűs Károly gépészmérnök lett, aki két évig tanulmányozta külföldön a hasonló célú oktatási intézményeket.

Kiváló szervező és oktató munkájával elérte, hogy a 16 tanulóval megkezdett első tanév után az iskola rohamos fejlődésnek indult. Amikor tíz év múlva átköltözött a József-körút és Csokonai-utca között, a Népszínház-utca sarkára épült új székházába — Hauszmann Alajos építőművész kiváló alkotásába — már Európaszerte ismert intézmény volt, amelyet számosan kerestek fel a különböző országokból. Ekkor a nappali tagozaton kívül már esti továbbképző tanfolyamok keretében is szakmunkások ezreit adta az ország nagy- és kisiparának.

Ez a rohamos fejlődés elképzelhetetlen lett volna, ha Hegedűs Károly igazgatói

munkáját nem segítette volna olyan oktatói kar, amely szakmailag az ország legkiválóbb tanerőit foglalta magában. Közülük nem egy hírnevet szerzett országunk határain túl is. E névsorból ki kell emelnünk Dr. Gerlóczy Gyula műegyetemi mérnököt, Petrik Lajos európai hírű vegyésztanárt, Jalsoviczky Géza gépészmérnököt, Klemp Gusztávot, számos bőripari szakmunka szerzőjét, Edvi Illés Aladár gépészmérnököt és országosan ismert műtörténészt. Meg kell említenünk még Kassalik Ferenc, Simonyi

Gyula és Bessenyei Gyula főművezetők neveit, akik kiváló szaktudásukat hozták magukkal az iskola falai közé. Bessenyei Gyula a budai vár és számos középület remekművé vasrácsainak alkotója volt. Későbbi korszakok művezetői is figyelemreméltó oktatói munkát végeztek.

Sok olyan nevelőről szólhatnánk még, akik a későbbi évek folyamán tanítottak az iskolában, és jó munkájukkal az iskola tantestületének a nagy elődök által megalakított hírnevét öregbítették. Így Arany Dániel matematikus, dr. Szinnyei Ferenc akadémiai tag, dr. Egervári Jenő kétszeres Kossuth-díjas egyetemi tanár, Pattantyús Endre, Egyed László és sokan mások.

A tanítvány...

Az iskolában 75 év alatt végzett tanulók ott találhatók a gyáripár minden területén mint igazgatók, főmérnökök és egyéb vezető-, középkaderek. A magánipar is fel tud mutatni olyan országos jelentőségű neveket, mint Haverland Tivadar felvonókészítő, Lingel Károly mintasztalos. Az iskola növendékei többnyire kisiparos családból származtak, az iskola falain belül is demokratikus levegőt szívtak magukba. Bizonyítja ezt az a tény, hogy a Tanács-

köztársaság idején közel 100 tanuló vett tevékenyen részt a baloldali politikai mozgalmakban, s volt tanulóink ma is a magyar iparosodás harcosai.

Az első világháború akadályozta az iskola fejlődését. A háború után bekövetkező infláció és a Horthy-korszak iskolapolitikája nem tették lehetővé, hogy az iskola felfelé ívelő pályát futhasson meg. Sűrűn váltakoztak az igazgatók és a nevelők, állandó változást mutatnak a tantervek és maga az iskola címe is.

Új élet...

A felszabadulás megtépázva, kifosztva és bombasérülten találta iskolánkat. Nehéz feladat volt a tantestületre: újjáépíteni fizikailag és szellemileg az iskolát, amelyre a kormányzat most nagyobb és fontosabb feladatot ró, mint valaha. S amint az épület falain kapott sebek gyorsan begyógyultak, az iskola nevelői is önmagukra találtak. Ma iskolánk méltó utóda a három-

negyed évszázaddal ezelőtt megalapított ipariskolának. Szabó Albert vezetésével a nappali tagozaton kívül az esti tagozaton, a levelező oktatásban és különböző szaktanfolyamok keretében végzi oktató-nevelőmunkáját. „Eben a tanévben — amelyet ju-

bileumi tanévnek nevezünk — a 75 éves évfordulót tanulmányi versenyekkel, nagyszabású ünnepségekkel, dokumentációs kiállítással, és főképpen jobb munkával akarjuk emlékeztetessé tenni” — mondotta ki az iskola tantestülete a tanév alakuló ülésén.

Darvasi István